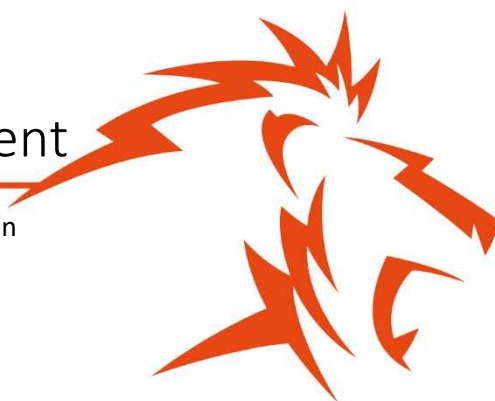

KNAF Handleiding Duurzaam Event

Dit document geeft organisatoren van evenementen handvatten voor het organiseren van een duurzaam en toekomstbestendig evenement.

Oktober 2022

KNAF

Knac Nationale Autosport Federatie

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Checklist Speerpunt 1: Milieu en omgeving	4
2.1	Energie, CO ₂ en klimaat	4
2.2	Stikstof emissies	5
2.3	Geluid	5
2.4	Natuurlijke omgeving en biodiversiteit	5
2.5	Grondstoffen en materialen	6
2.6	Afval en vervuiling	6
2.7	Toxische stoffen	7
3	Checklist Speerpunt 2: Veiligheid en gezondheid	7
3.1	Veiligheid op en naast het circuit	7
3.2	Zorg dragen voor de leden	7
3.3	Goed werkgeverschap voor medewerkers en vrijwilligers	7
4	Checklist Speerpunt 3: Kennis en expertise	8
4.1	Service, ondersteuning, en persoonlijke ontwikkeling	8
4.2	Duurzame innovatie	8
4.3	Maatschappelijke investeringen	8
5	Checklist Speerpunt 4: Goed bestuur	8
5.1	Mensenrechten en arbeidsomstandigheden	8
5.2	Invloedsfeer en transparantie	9
5.3	Verantwoord ketenbeheer	9
5.4	Diversiteit en inclusiviteit	9
6	Checklist sectie-specifieke onderwerpen	10
6.1	Autorensport	10
6.2	Rally	10
6.3	Historische rallysport	10
6.4	Terreinsport	10
6.5	Rallycross	10
6.6	Autocross	10
6.7	Karting	10
6.8	Virtueel racen	10

1 Inleiding

Deze handleiding biedt handvatten voor het organiseren van een duurzaam en toekomstbestendig race evenement onder auspiciën van de KNAF. Bij de totstandkoming en de hantering van deze handleiding zijn twee documenten van toepassing:

- Het **KNAF Verduurzamingsbeleid** zoals gepubliceerd in januari 2022,
- De **FIA Introductory Guide for Sustainable Events**.

Het 'KNAF Verduurzamingsbeleid' vormt een raamwerk en een roadmap voor het stapsgewijs verduurzamen van alle activiteiten van de KNAF en de activiteiten binnen haar invloedssfeer. Het beleid is gestoeld op een model met vier speerpunten:

De vier speerpunten van het KNAF Verduurzamingsbeleid

- ① verduurzamen van race events ② verduurzamen van race klassen ③ verduurzamen van eigen bedrijfsvoering

Figuur 1: de vier speerpunten van het KNAF Verduurzamingsbeleid

Elk van deze speerpunten wordt geprojecteerd op drie verschillende assen; race events, race klassen, en de eigen bedrijfsvoering van de KNAF.

De *'FIA Introductory Guide for Sustainable Events'* hanteert de volgende 'key impact areas':

1. Energy use;
2. Air Quality & Transport;
3. Waste Management;
4. Water & Biodiversity;
5. Supply Chain;
6. Social Responsibility.

De *'KNAF Handleiding voor het organiseren van een duurzaam en toekomstbestendig evenement'* richt zich op het verduurzamen van Nederlandse race events. Voor de invulling van de vier speerpunten van het *'KNAF Verduurzamingsbeleid'* voor het organiseren van race evenementen is de *'FIA Introductory Guide for Sustainable Events'* als inspiratiebron meegenomen.

Deze handleiding is primair opgesteld voor de secties van de KNAF, welke zij op eigen initiatief kunnen overleggen aan de organisatoren van race evenementen.

De KNAF is ervan overtuigd dat het verduurzamen van een evenement zal zorgen voor extra maatschappelijk draagvlak, waardoor het per saldo gemakkelijker zal worden om evenementen te blijven organiseren.

In de voorbereidingsfase van het organiseren van een race evenement wijst de organisator een 'verduurzaming coördinator' aan en stelt in samenspraak met de betreffende KNAF sectie een eigen checklist op, waarbij naar behoefte (al naar gelang het ambitieniveau) geput kan worden uit de volgende onderdelen:

2 Checklist Speerpunt 1: Milieu en omgeving

2.1 Energie, CO₂ en klimaat

- **Is er al een goed inzicht van al het energieverbruik?**
Met name: hoeveel energie wordt er waar verbruikt, met welk doel, is er ergens sprake van onnodig energieverbruik, wordt er al duurzame energie ingekocht?
- **Zijn er maatregelen mogelijk om de CO₂ uitstoot van het evenement te reduceren?**
Denk daarbij bijvoorbeeld aan: gebruik maken van groene stroom op de evenement locatie, leveranciers die CO₂-neutraal opereren, optimaliseren en vergroenen van de logistiek (stel een logistieke coördinator aan!), een mobiliteitsplan voor het publiek (OV, carpool, fiets, te voet), het organiseren van gezamenlijk transport van materieel, aggregaten vervangen door clean mobile energy (voorbeeld: SKOON), toepassen van LED verlichting met bewegingsmelders, etc. Indien hier aan wordt voldaan dan kan het evenement worden neergezet als een low carbon event.
- **Is het mogelijk om de CO₂ voetafdruk van het evenement te (laten) berekenen en hiervoor compensatie toe te passen?**
Voor het berekenen van de voetafdruk is het mogelijk om de FIA Carbon Calculator aan te schaffen en dit zelf te berekenen, of een externe adviseur in te huren. Compensatie kan worden toegepast voor dat deel van de CO₂ voetafdruk dat na genomen reductiemaatregelen nog overblijft. Denk bijvoorbeeld aan aanplant van bomen, investeren in duurzame energie, of bijdragen aan cookstove projecten. Dit kan in overleg met het KNAF Federatiebureau gerealiseerd worden. Indien dit wordt gerealiseerd dan kan het evenement worden neergezet als een CO₂-neutraal event.
- **Is er behoefte van buitenaf aan communicatie omtrent de CO₂ voetafdruk van het evenement, en zo ja, wordt hier op ingesprongen?**

Denk aan communicatie over: de omvang van de CO₂ voetafdruk, duiding over de opbouw van de voetafdruk (voorbeeld: in de Formule 1 wordt slechts 0,7% van de voetafdruk veroorzaakt door het racen zelf, en veruit het grootste deel door logistiek en reizen), maatregelen die genomen worden ter reductie, een eventueel compensatieprogramma.

- **Heeft de organisator van het evenement interesse om een FIA 1* Environmental Accreditation (basic practice) te gaan behalen?**

Meer info hierover is beschikbaar op het KNAF Federatiebureau (Berend Slijkhuis, B.Slijkhuis@knaf.nl). NB: 3 *** is de hoogst haalbare accreditatie.

2.2 Stikstof emissies

- **Is er bekeken of voor de vergunningverlening van het evenement een AERIUS stikstof berekening nodig is?**

Er zijn gespecialiseerde bureaus die dit kunnen verzorgen.

- **Wordt de katalysator verplicht gesteld waar van toepassing?**
Historische klassen zijn uitgezonderd.

2.3 Geluid

- **Zijn de geluidsniveaus van het evenement bekend en worden deze gemeten?**

Houd hierbij in ieder geval rekening met: de milieuvergunning, de eventuele evenementenvergunning, eventuele stiltegebieden in de omgeving (Omgevingsverordeningen kunnen stille kernen, bufferzones, en aandachtsgebieden hebben aangewezen). Metingen tijdens het evenement moeten controleren dat de limiet niet overschreden wordt.

- **Zijn er maatregelen mogelijk om het geluidsniveau van het evenement (verder) te reduceren?**

Denk bijvoorbeeld aan: het gebruik van geluidschermen of -wallen, dempers, motoren uit houden tijdens keuringen en gedurende bepaalde tijdvakken (bijvoorbeeld stilte-uren bij evenementen die langer dan één dag duren en waarbij overnacht wordt), het logistiek anders organiseren van het evenement.

- **Wordt er een actieve dialoog gevoerd met de omgeving over eventuele geluidshinder?**

Hierbij kan gedacht worden aan: het informeren van de directe omgeving over het evenement, of het organiseren van een rondleiding/inloopdag voor de doelgroep die direct beïnvloed wordt, en het goed bereikbaar zijn als organisatie voor vragen/klachten gedurende het evenement. Stel dan een contactpersoon aan en communiceer diens contactgegevens naar de omgeving.

2.4 Natuurlijke omgeving en biodiversiteit

- **Is er bekeken of de evenement locatie grenst aan een natuurgebied en wat de status hiervan is?**

Bijvoorbeeld: Natura-2000, Natuur Netwerk Nederland, of een door de provincie aangewezen beschermd gebied voor bepaalde soorten.

- **Is er door een gespecialiseerd bureau een ecologische quickscan uitgevoerd, indien vermoed kan worden dat het evenement een negatieve impact kan hebben op bepaalde (beschermde) flora (plant) of fauna (dier) soorten?**

Denk daarbij bijvoorbeeld aan: de aanwezigheid van vogelsoorten i.r.t. het broedseizoen (dat is van 15 maart tot 15 juli), de aanwezigheid van verblijfplaatsen (zoals dassenburchten) in de nabije omgeving, de aanwezigheid van reptielen die vooraf moeten worden weggevangen. Hiervoor is de Wet Natuurbescherming van kracht. Stel hierbij ook de vraag: kan ik mijn evenement zo plannen dat de negatieve impact verkleind of vermeden wordt (bijvoorbeeld buiten het vogelbroedseizoen houden)?

- **Is er een lijst opgesteld van de Terrein Beherende Organisaties (TBO's) met contactpersonen van de direct aangrenzende natuurgebieden?**
- **Wordt er geen onnodig ruimtebeslag op de direct omliggende gronden gelegd?**
Hierbij hoort ook: is er nagedacht over hoe de omgeving wordt achtergelaten wanneer er gebruik van is gemaakt (bijvoorbeeld in geval van parkeren op omliggende weilanden, kapotgereden bermen etc).

2.5 Grondstoffen en materialen

- **Kunnen er oplossingen worden toegepast om de milieu-impact van promotiematerialen te verlagen?**
Denk aan: indien er papier wordt gebruikt dan uitsluitend FSC-papier, zo min mogelijk single-use promotiematerialen gebruiken (flyers, posters, give-aways), milieuvriendelijke drukinkt laten gebruiken, promotiematerialen van recyclebaar of bio-afbreekbaar materiaal te laten maken, promoties zoveel mogelijk digitaal uitvoeren, vrijwilligerskleding zonder jaartal bedrukking.
- **Kunnen er oplossingen worden toegepast om de milieu-impact van decoraties te verlagen?**
Denk aan: decoraties (banners, vlaggen, doeken etc) voor gebruik gedurende meerdere jaren geschikt maken (bijvoorbeeld zonder datum/jaartal), milieuvriendelijke drukinkt laten gebruiken, decoraties van recyclebaar of bio-afbreekbaar materiaal te laten maken.
- **Worden er oplossingen toegepast om het papiergebruik verder terug te dringen (digitalisering van het evenement)?**
Denk aan: digitale inschrijvingen, digitale keuringsdocumenten, het gebruik van tablets, digitale publicatieborden etc, om overmatig papierverbruik terug te dringen.
- **Kunnen er oplossingen worden toegepast om het waterverbruik te reduceren?**
Denk aan spaarkranen, maatregelen om waterverspilling op de paddock tegen te gaan (bijvoorbeeld: een wasstraat inrichten).
- **Zijn er organisatoren met de ambitie om ISO 20121 gecertificeerd te worden?**
Dat is de internationale norm voor 'Duurzaamheid in evenementen' en is bedoeld om duurzaamheid prioriteit te geven bij het organiseren van een evenement. Wellicht zijn er organisatoren die dit ambiëren of die al gecertificeerd zijn.

2.6 Afval en vervuiling

- **Zijn de afvalstromen van het evenement in kaart gebracht?**
Dus: welke soorten afval ontstaan waar op de evenementenlocatie, en waar komt het vervolgens terecht.
- **Is er al een afvalplan gemaakt?**
Maak een afvalplan en bepaal hoever je hierin kunt en wilt gaan als organisatie. Maak het plan idealiter op basis van 1. Reduce (reduceren van afval; bijvoorbeeld geen single-use plastics, producten zonder verpakkingen, recyclebare of bio-afbreekbare materialen etc), 2. Reuse (hergebruik stimuleren; bijvoorbeeld hervulbare waterflessen, spullen die overblijven niet weggooien maar doneren etc), 3. Recycle (spullen en materialen inzamelen t.b.v. recycling).
- **Wordt het reguliere afval op de evenementlocatie gescheiden ingezameld?**
Minimaal: PMD, glas, papier, rest. Dit staat dan in het afvalplan verwoord. Daarnaast kan er bekeken worden of er voor bio-afbreekbare materialen gekozen kan worden voor bakers en verpakkingen. Er zou ook gekeken kunnen worden naar een samenwerking met een circulaire afvalverwerker.
- **Worden er oplossingen toegepast om zwerfafval tegen te gaan?**
Bijvoorbeeld: het hergebruik van bakers via 'statiegeld' of een andere oplossing), een muntensysteem om het inleveren van blikjes e.d. te stimuleren (zie F1 Zandvoort), voldoende afvalbakken op de evenementenlocatie, een watertappunt waar met drinkflessen vers water getapt kan worden.

- **Is het gebruik van grondzeil in de paddock verplicht gesteld om bodemvervuiling tegen te gaan?**
Deze verplichting is al opgenomen in het KNAF-Milieureglement, echter er dient op de naleving ervan gewezen en gecontroleerd te worden tijdens het evenement.
- **Zijn er mogelijkheden om de gebruikte banden centraal in te zamelen en aan te bieden voor recycling?**
- **Zijn er mogelijkheden om de gebruikte olie centraal in te zamelen en aan te bieden voor recycling?**
- **Worden er oplossingen toegepast om de catering van het evenement te verduurzamen?**
Denk hierbij aan: producten met een duurzaamheidskeurmerk (b.v. Fairtrade, biologisch, EKO, MSC, Beter Leven), producten en met een laag verpakking/afvalgehalte, of het voorkomen van verspilling. Er zijn verschillende duurzame cateraars op de markt die totaalconcepten aanbieden.

2.7 Toxische stoffen

- **Is communicatie over toxische stoffen raadzaam?**
Te denken valt aan de aanwezigheid van toxische stoffen in coatings, smeermiddelen, schoonmaakmiddelen, etc. Een vorm van actieve communicatie richt zich dan op: aansporing tot reductie, veilig gebruik, voorkomen van spillage, en hoe om te gaan met restanten.

3 Checklist Speerpunt 2: Veiligheid en gezondheid

3.1 Veiligheid op en naast het circuit

- **Wordt er voldaan aan de reguliere veiligheid regelgeving?**
Onder meer: wordt voldaan aan alle veiligheidsvoorschriften van de KNAF, is er een veiligheid risico inventarisatie uitgevoerd, heeft de brandweer een veiligheidsinspectie verricht, is er een calamiteitenplan, EHBO en ambulante dienst, zijn alle medewerkers en vrijwilligers geïnstrueerd, indien er vuurwerk wordt afgestoken is er dan een vuurwerkvergunning aangevraagd, etc. etc.
- **Wordt het veiligheidsreglement actief uitgedragen naar alle aanwezigen?**
Bijvoorbeeld '10 gouden regels'.
- **Is er overwogen om de HANS head & neck support systemen overal en altijd verplicht te stellen?**
Is de afweging gemaakt: Frontal Head Restraint aanbevelen of verplicht stellen (wordt er voldoende aangedrongen op het gebruik van deze systemen).
- **Indien er geracet wordt met nieuwe technologieën, is iedereen die hiermee in aanraking komt dan voldoende geïnstrueerd en getraind als het gaat om de veiligheidsaspecten ervan?**
Denk met name aan de specifieke elektrische, chemische en brandrisico's van elektrische en hybride aandrijving.

3.2 Zorg dragen voor de leden

- **Wordt het gebruik van gehoorbescherming actief gepromoot?**
- **Wordt het KNAF anti-alcohol en -doping reglement actief gecommuniceerd en wordt er gecontroleerd op de naleving ervan?**

3.3 Goed werkgeverschap voor medewerkers en vrijwilligers

- **Wordt het bestaan van de KNAF Social-Media Code onder de aandacht gebracht?**

- **Is de organisatie alert op grensoverschrijdend gedrag?**
Vervolgens dient de organisatie ook bekend te zijn met het feit dat de KNAF over een vertrouwenspersoon beschikt om mensen hier desgevraagd op te kunnen wijzen.

4 Checklist Speerpunt 3: Kennis en expertise

4.1 Service, ondersteuning, en persoonlijke ontwikkeling

- **Zijn alle contracten en voorwaarden die gehanteerd worden volledig transparant en duidelijk voor de ondertekenaars?**
- **Heeft de organisatie een goed werkend mechanisme om klachten in ontvangst te kunnen nemen en af te kunnen handelen?**
- **Wordt er met de registratie en administratie van persoonsgegevens voldaan aan de privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming)?**
- **Is de organisatie bekend met het aanbod aan opleidingen, trainingen, en E-learning van de KNAF, en weet zij hoe de medewerkers, officials, en vrijwilligers hier desgevraagd naar door te verwijzen?**

4.2 Duurzame innovatie

- **Is het evenement geschikt om ergens in het programma een demo te ‘hosten’ op het gebied van racen met lage - of geen uitstoot?**
Denk bijvoorbeeld aan: elektrisch racen, bio-brandstoffen, E-fuels, SIM racen.
- **Zijn er ideeën voor een duurzaam/groen project binnen de context van het evenement waarvoor een externe subsidie aangevraagd kan worden om dit te financieren?**
Het KNAF Federatiebureau kan hier eventueel behulpzaam bij zijn.

4.3 Maatschappelijke investeringen

- **Zijn er kansen om een maatschappelijke bijdrage te leveren met het evenement?**
Bijvoorbeeld: verbeterde toegang voor invaliden creëren, een race ervaring voor kinderen organiseren, het steunen van een lokaal goed doel.
- **Wordt de lokale bevolking betrokken bij het evenement?**
Voorafgaand aan het evenement wordt de dialoog aangegaan om omwonenden te informeren en te betrekken, en ervoor te zorgen dat omwonenden zo min mogelijk hinder ervaren. Wellicht vrijkaarten verstrekken. Betrek ook jongeren en ouderen groepen hierbij. Benadruk ook het FIA thema: Caring About the Local Environment. Daarnaast kunnen er zaken bedacht worden om de lokale economie te laten meeprofiteren van de aanwezigheid van het evenement. Overweeg om mensen in de nabije omgeving van het evenement gratis toegang te verschaffen, of bijvoorbeeld “een bosje bloemen” te bezorgen als compensatie voor de overlast.

5 Checklist Speerpunt 4: Goed bestuur

5.1 Mensenrechten en arbeidsomstandigheden

- **Is er oog voor mogelijke schendingen van mensenrechten of arbeidsomstandigheden in de keten indien van toepassing?**
Indien er vermoedens bestaan van mensenrechten schendingen of ontoelaatbare arbeidsomstandigheden bij toeleveranciers of verder terug in de keten, dan dient dit

geregistreerd te worden en doorgegeven aan het KNAF Federatiebureau. Indien de vermoedens waarheid blijken, willen we met dergelijke partijen geen zaken doen teneinde iedere vorm van 'complicity' te vermijden.

5.2 Invloedsfeer en transparantie

- **Wordt er in de communicatie en promotie van het evenement aandacht besteed aan verduurzaming indien van toepassing?**

Het is raadzaam om genomen verduurzamingsmaatregelen terug te laten komen in de communicatiestrategie, zowel extern (gericht op omgeving, publiek, overheden etc), als intern (gericht op raceteams, officials, ketenpartners etc). Zo mag er best vermeld worden dat verduurzaming stapsgewijs wordt ingezet, met daarbij een aantal concrete voorbeelden van wat er zoal al gedaan wordt in het betreffende evenement. Hierbij zou bijvoorbeeld een mooi vormgegeven 'Verduurzamings Factsheet' uitgegeven kunnen worden (1 of 2 A4tjes lang). Eventueel kan voor de online communicatie de FIA hashtag *#purposedriven* hierbij gebruikt worden.

- **Is er in beeld wat de partners en leveranciers van het evenement al doen op het vlak van duurzaamheid?**

Wordt hier voldoende bij aangesloten c.q. al optimaal gebruik van gemaakt? Wellicht zijn er nieuwe samenwerkingen mogelijk.

5.3 Verantwoord ketenbeheer

- **Zijn er leveranciers voorhanden die beschikken over bepaalde labels of certificaten?**

Bijvoorbeeld: een schoonmaakbedrijf dat uitsluitend eco-labels gebruikt, een cateraar die werkt met biologisch/fair trade/lokaal en seizoensgebonden, leveranciers die hun verpakkingsmateriaal reduceren of zelf meenemen en recyclen, een leverancier die ISO 14001 (milieu management systeem) gecertificeerd is of die de ISO 26000 richtlijn (voor duurzaam ondernemen) hanteert, of leveranciers die hun eigen CO₂ voetprint berekenen. Dergelijke leveranciers zouden de voorkeur kunnen genieten. Er zou bijvoorbeeld al een shortlist opgesteld kunnen worden van duurzame cateraars en facility dienstverleners.

- **Kunnen er uitsluitingscriteria opgesteld worden voor leveranciers?**

Bijvoorbeeld: we doen als organisatie geen zaken met leveranciers met bovenmatig vervuילend vervoer, of die hun afvalmanagement niet op orde hebben, of die hun spullen halen uit landen met mensenrechten schendingen, etc. Dit vanuit het principe: er moet vanuit de evenement organisator een minimale inspanning geleverd worden, om in ieder geval te weten met wie er zaken gedaan wordt. Eventueel zou er zelfs een gedragscode voor leveranciers kunnen worden opgesteld.

- **Is er een beleid gericht op lokaal inkopen?**

Zodat het evenement ook economische waarde genereert voor het lokale bedrijfsleven.

5.4 Diversiteit en inclusiviteit

- **Zijn er invalide parkeerplaatsen en -toiletten ingericht?**
- **Heeft het evenement een anti-discriminatie policy?**
- **Biedt het evenement mogelijkheden om het belang van diversiteit en inclusiviteit te promoten?**

Denk aan: We Race as One, promoten van vrouwen in de autosport, de rainbow flag etc.

6 Checklist sectie-specifieke onderwerpen

Daarnaast kan iedere KNAF sectie de uiteindelijk samengestelde checklist aanvullen met enkele specifieke onderwerpen welke van toepassing zijn op race events binnen de betreffende disciplines. Deze input zal vanuit de secties zelf moeten komen. In dit hoofdstuk worden de voorbeelden verzameld van verduurzamingsinitiatieven die specifiek gelden voor een bepaalde sectie of organisatie.

6.1 Autorensport

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.2 Rally

- **Kan de route en de logistiek zo geoptimaliseerd worden dat er geen onnodige kilometers of vervoersbewegingen overblijven?**
- **Is er overwogen om het 'snijden' te verbieden zodat berm van de openbare weg niet kapot gereden worden?**

6.3 Historische rallysport

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.4 Terreinsport

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.5 Rallycross

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.6 Autocross

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.7 Karting

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

6.8 Virtueel racen

- **Wordt aangevuld met specifieke praktijkervaring**

